

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) มีวิธีดำเนินการวิจัยโดย
จำแนกรายละเอียดเป็น 6 หัวข้อ ดังนี้

1. ขั้นตอนดำเนินการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผล
6. การนำเสนอผลการวิจัย

แต่ละหัวข้อมีรายละเอียดการดำเนินการ คือ

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ กำหนดขั้นตอนการวิจัย เป็น 5 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นเตรียมการ

ผู้วิจัยทำการศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัยตลอดจนแนวปฏิบัติที่เกี่ยวกับการประเมิน
ผลภายในสถานศึกษา การมีส่วนร่วม คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับการมีส่วนร่วม
และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยการวิเคราะห์เนื้อหาที่เกี่ยวข้องและ
กำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย

2. ขั้นการสร้างเครื่องมือรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ค้นคว้าได้มาสังเคราะห์เนื้อหา โดยพิจารณาจากกรอบแนวคิดในการ
วิจัยและสร้างเป็นแบบสอบถามให้ครอบคลุมประเด็นคำถามในการวิจัย และเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ /
ผู้เชี่ยวชาญทำการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือด้านความเที่ยงตรงและนำแบบสอบถามไป
ทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างเพื่อหาความเชื่อมั่น แล้วนำค่าความเชื่อมั่นจากการทดลองใช้และแบบ
สอบถามมาปรึกษากับประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อปรับปรุงเป็นแบบสอบถามที่
สมบูรณ์

3. ขั้นการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้ว ไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน

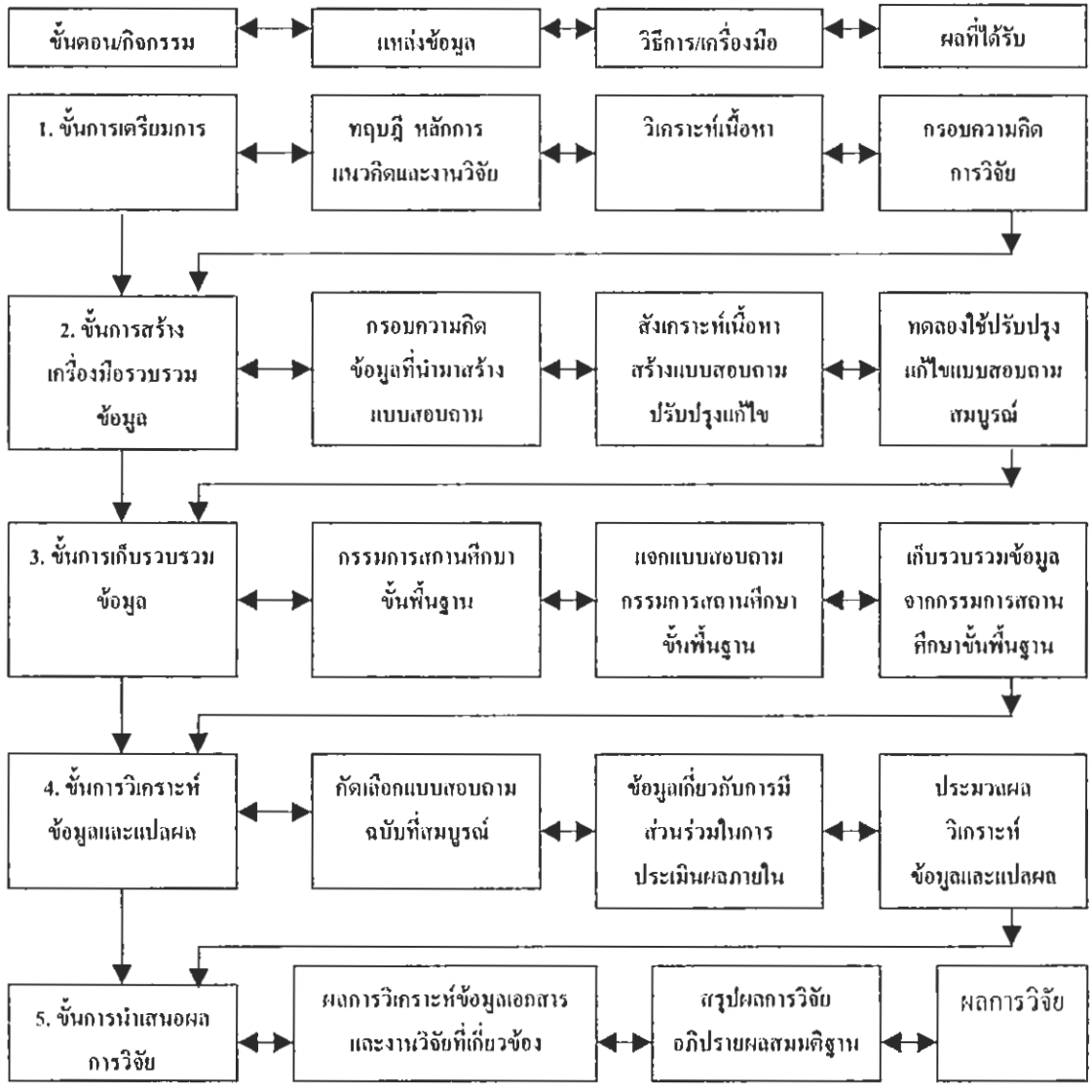
165 คน เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมในการประเมินผลภายในสถานศึกษา

4. ขั้นการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่รวบรวมมาได้ทั้งหมดมาทำการตรวจสอบความถูกต้อง กัดเลือกเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์ นำข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามตอนที่ 1 และตอนที่ 2 มาประมวลผลโดยใช้สถิติวิเคราะห์ต่าง ๆ เพื่อให้ได้ผลการวิจัย

5. ขั้นการสรุปผลและอภิปรายผล

ผู้วิจัยจะนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาสรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย โดยการวิเคราะห์สังเคราะห์และทดสอบสมมติฐาน แล้วสรุปผลการวิจัยเป็นความเรียง พร้อมข้อเสนอแนะในการวิจัย ดังภาพประกอบ 6

ภาพประกอบ 6 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

มีสาระสำคัญ 3 หัวข้อ คือ 1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย 2. การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง และ 3. การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 2 ประกอบด้วยบุคคล 7 กลุ่ม ที่มีสถานภาพแตกต่างกัน มีจำนวนดังนี้

1.1	ผู้แทนผู้ปกครอง	จำนวน	86	คน
1.2	ผู้แทนครู	จำนวน	86	คน
1.3	ผู้แทนองค์กรชุมชน	จำนวน	86	คน
1.4	ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	จำนวน	86	คน
1.5	ผู้แทนศิษย์เก่า	จำนวน	86	คน
1.6	ผู้ทรงคุณวุฒิ	จำนวน	172	คน
1.7	ผู้บริหารสถานศึกษา	จำนวน	43	คน
		รวม	<u>645</u>	คน

2. การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 2 ที่มีสถานภาพแตกต่างกัน จำนวน 165 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้เกณฑ์ร้อยละ 25 ของบลาล็อก จูเนียร์ (Blalock Jr. 1972. 523-527)

3. การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 2 ซึ่งแบ่งเป็นกลุ่ม (Cluster sampling) โดยใช้สถานศึกษาเป็นกลุ่ม (Cluster) แล้วดำเนินการ ดังนี้

3.1 สุ่มสถานศึกษามาประมาณร้อยละ 25 ของสถานศึกษาทั้งหมด โดยใช้สูตรเกณฑ์ ร้อยละ 25 ของบลาล็อก จูเนียร์ (Blalock Jr. 1972 : 523-527) ทำให้ได้สถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประมาณ 11 แห่ง หรือ 11 กลุ่ม

3.2 ในแต่ละสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างใช้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ได้รับคัดเลือกมาทุกสถานภาพและทุกคน (แต่ละกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง 2 คน ผู้แทนครู 2 คน ผู้แทนองค์กรชุมชน 2 คน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2 คน

ผู้แทนศิษย์เก่า 2 คน ผู้ทรงคุณวุฒิ 4 คน และผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน) จะทำให้ได้จำนวนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

3.2.1	ผู้แทนผู้ปกครอง	จำนวน	22	คน
3.2.2	ผู้แทนครู	จำนวน	22	คน
3.2.3	ผู้แทนองค์กรชุมชน	จำนวน	22	คน
3.2.4	ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	จำนวน	22	คน
3.2.5	ผู้แทนศิษย์เก่า	จำนวน	22	คน
3.2.6	ผู้ทรงคุณวุฒิ	จำนวน	44	คน
3.2.7	ผู้บริหารสถานศึกษา	จำนวน	11	คน
		รวม	165	คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

มีสาระสำคัญ 2 หัวข้อ คือ ชนิดประเภทของเครื่องมือและคุณลักษณะของเครื่องมือ รายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. ชนิดของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม ซึ่งมีลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

2. คุณลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมในการประเมินผลภายในสถานศึกษา โดยใช้ระบบการประเมินผลภายในของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ข้อคำถามทั้งสิ้น 40 ข้อ กำหนดคะแนนแต่ละข้อของระดับการมีส่วนร่วมตามแบบสอบถามไว้ดังนี้

- 5 คะแนน หมายถึงเข้าร่วมดำเนินการในภารกิจข้อนั้นในระดับมากที่สุด หรือ ร้อยละ 81 – 100 ของภารกิจที่ควรเข้าร่วมดำเนินการทั้งหมด
- 4 คะแนน หมายถึงเข้าร่วมดำเนินการในภารกิจข้อนั้นในระดับมาก หรือ ร้อยละ 61 – 80 ของภารกิจที่ควรเข้าร่วมดำเนินการทั้งหมด

- 3 คะแนน หมายถึงเข้าร่วมดำเนินการในภารกิจข้อนั้นในระดับปานกลาง หรือ ร้อยละ 41 – 60 ของภารกิจที่ควรเข้าร่วมดำเนินการทั้งหมด
 - 2 คะแนน หมายถึงเข้าร่วมดำเนินการในภารกิจข้อนั้นในระดับน้อย หรือ ร้อยละ 21 – 40 ของภารกิจที่ควรเข้าร่วมดำเนินการทั้งหมด
 - 1 คะแนน หมายถึงเข้าร่วมดำเนินการในภารกิจข้อนั้นในระดับน้อยที่สุด หรือ น้อยกว่าร้อยละ 21 ของภารกิจที่ควรเข้าร่วมดำเนินการทั้งหมด
- การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้
1. ศึกษาหลักเกณฑ์ และวิธีการสร้างเครื่องมือ ลักษณะคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) และแบบมาตราส่วนประมาณค่าของลิเคิร์ต (Likert's Rating Scale)
 2. สร้างเครื่องมือตามประเด็นการวิจัย ให้ครอบคลุมเนื้อหาขอบเขตการวิจัยและกรอบแนวคิดในการวิจัย
 3. นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบพิจารณาและให้ข้อเสนอแนะ แล้วนำไปแก้ไขปรับปรุง
 4. นำเครื่องมือที่แก้ไข ปรับปรุงไปเสนอผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบและพิจารณาความเหมาะสม เพื่อให้ครอบคลุมประเด็นที่วิจัย และความตรงตามเนื้อหาและสำนวนภาษาที่ใช้ถูกต้อง โดยมีเกณฑ์ในการกำหนดคุณสมบัติผู้เชี่ยวชาญ 3 ข้อ ดังนี้
 - 4.1 เป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี
 - 4.2 เป็นผู้ที่จบการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโททางการศึกษาหรือการบริหารการศึกษา
 - 4.3 เป็นผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานประเมินผลภายในสถานศึกษา
 5. ปรับปรุงเครื่องมือตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญแล้วนำเครื่องมือที่ปรับปรุงเสนอประธานกรรมการที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ของเครื่องมือก่อนที่จะนำไปจัดพิมพ์เป็นฉบับที่นำไปทดลองใช้
 6. นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับคณะกรรมการสถานศึกษา ชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 45 คน เพื่อวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบาค (พวงรัตน์ หวีรัตน์, 2535 : 132-133 ; อ้างอิงจาก Cronback, 1970. **Essentials of Psychological Testing**, p. 176) และได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งหมดฉบับ 0.98
 7. นำผลที่ได้มาพิจารณา และปรับปรุงแก้ไขจัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ และนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์นี้ไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏพระนครหรือยูธยาถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 เพื่อขอความร่วมมือไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม

2. ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ในการจัดทำหนังสือขอความร่วมมือสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูล

3. ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจัดส่งแบบสอบถามให้แก่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานพร้อมรวบรวมให้ผู้วิจัยภายในเวลา 15 วัน โดยผู้วิจัยจะมารับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง และ

4. ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างแจกแบบสอบถามให้แก่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในวันประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยตนเอง พร้อมทั้งรอรับแบบสอบถามคืน

5. ผู้วิจัยตรวจแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาเพื่อคัดเลือกแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้มาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผล ดังนี้

1. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่คัดเลือกความสมบูรณ์แล้วมาลงรหัส ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

- 01 หมายถึง ผู้แทนผู้ปกครอง
- 02 หมายถึง ผู้แทนครู
- 03 หมายถึง ผู้แทนองค์กรชุมชน
- 04 หมายถึง ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 05 หมายถึง ผู้แทนศิษย์เก่า
- 06 หมายถึง ผู้ทรงคุณวุฒิ
- 07 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษา

ตอนที่ 2 ระดับการมีส่วนร่วมในการประเมินผลภายในสถานศึกษา

- 5 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีส่วนร่วมมากที่สุด
- 4 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีส่วนร่วมมาก

3 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีส่วนร่วมปานกลาง

2 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีส่วนร่วมน้อย

1 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

2. ป้อนข้อมูลในคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS For Window เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลตามข้อสมมติฐาน

3. การวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผล ผู้วิจัยแบ่งการวิเคราะห์เป็นตอน ๆ ดังนี้

3.1 วิเคราะห์แบบสอบถามตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้วยการหาค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

3.2 วิเคราะห์แบบสอบถามตอนที่ 2 ระดับการมีส่วนร่วมในการประเมินผลภายในสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 2 ด้วยการคำนวณค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) เพื่อใช้ประเมินค่าและแปลความหมายของคะแนนโดยใช้คะแนนเป็นตัวชี้วัดระดับการมีส่วนร่วม และแปลความหมายโดยใช้เกณฑ์ของวิเชียร เกตุสิงห์ (2538 : 8-11) 5 ระดับ ดังนี้

4.50 - 5.00 หมายถึง มีส่วนร่วมในการประเมินผลภายในสถานศึกษาในระดับมากที่สุด

3.50 - 4.49 หมายถึง มีส่วนร่วมในการประเมินผลภายในสถานศึกษาในระดับมาก

2.50 - 3.49 หมายถึง มีส่วนร่วมในการประเมินผลภายในสถานศึกษาในระดับปานกลาง

1.50 - 2.49 หมายถึง มีส่วนร่วมในการประเมินผลภายในสถานศึกษาในระดับน้อย

1.00 - 1.49 หมายถึง มีส่วนร่วมในการประเมินผลภายในสถานศึกษาในระดับน้อยที่สุด

สำหรับการแปลความหมายค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานที่วิเคราะห์ได้ ผู้วิจัยใช้หลักการแปลความหมายของ ชูศรี วงศ์รัตน์ (2534 : 85) ที่กล่าวว่า การแปลความหมายค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานต้องแปลควบคู่กับค่าเฉลี่ย (Mean) ถ้าค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าต่ำหรือเข้าใกล้ 0 หมายความว่าคะแนนหรือข้อมูลนั้นมีการกระจายจากค่าเฉลี่ยน้อยหรือมีคะแนนที่แตกต่างกันน้อย ถ้าค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าสูง หมายความว่าคะแนนหรือข้อมูลนั้นมีการกระจายจากค่าเฉลี่ยมากหรือมีคะแนนที่แตกต่างกันมาก และถ้าค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0 หมายความว่าคะแนนทุกตัวมีค่าเท่ากันไม่มีการกระจายของข้อมูลและกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังนี้

0.00 - 0.70 หมายถึง มีการกระจายน้อย

0.71 - 1.00 หมายถึง มีการกระจายปานกลางหรือค่อนข้างมาก

มากกว่า 1.00 หมายถึง มีการกระจายมาก

3.3 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย ดำเนินการดังนี้

3.3.1 ทดสอบความเป็นเอกพันธ์ของความแปรปรวน (Homogeneity of variance) ของคะแนนระดับการมีส่วนร่วมในการประเมินผลภายในของแต่ละกลุ่มก่อน ด้วย Levene statistic กรณีที่พบว่าคะแนนระดับการมีส่วนร่วมในการประเมินผลภายในของแต่ละกลุ่มมีความแปรปรวนเท่ากัน ผู้วิจัยทำการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่ม ด้วยการใช้ F Statistics และเมื่อพบว่าค่า F Statistics มีนัยสำคัญที่ .05 ก็ทำการทดสอบเพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นคู่ ๆ (Post hoc test) ด้วยวิธีการแบบ LSD (Least Significant Difference)

3.3.2 ในกรณีที่พบว่าคะแนนระดับการมีส่วนร่วมในการประเมินผลภายในของแต่ละกลุ่มมีความแปรปรวนไม่เท่ากัน การใช้ F Statistics ทดสอบความแตกต่างของคะแนนค่าเฉลี่ยจะเกิดความคลาดเคลื่อนได้ จึงใช้ Welch Statistics แทน เมื่อพบว่าค่า Welch Statistics มีนัยสำคัญที่ .05 ก็ทำการทดสอบเพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นคู่ ๆ (Post hoc test) ด้วยวิธีการของ เกมส์-โฮเวลล์ (Games-Howell)

อนึ่ง การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทำการทดสอบสมมติฐานจะแยกเป็นรายกิจกรรมและภาพรวมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในแต่ละสถานภาพ

การนำเสนอผลการวิจัย

ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิจัยเป็นความเรียงเชิงพรรณนา โดยมีรูปแบบตารางประกอบผลการวิจัยในแต่ละประเด็น ซึ่งผลการวิจัยได้นำเสนอในบทที่ 4